

Standards ta' Kura għal Nies li jbatu minn Artrite Rewmatojde

Translation into:	Malti
Completed by:	Dr Karen Cassar MD, MA Bioethics (Melit.), FRCP, MRCP(UK)
Email:	kbowman@onvol.net
SOC 1	In-nies b'sintomi ta' AR għandhom ikollhom aċċess f'ħin opportun għal tabib/professionist fil-qasam tas-saħħa kapaċi li jagħmel dijanjozi (differenzjali) (6 ġimgħat skont ir-rakomandazzjonijiet tal- EULAR).
SOC 2	In-nies li jbatu minn AR għandhom jingħataw informazzjoni siewja u taġlim dwar <ul style="list-style-type: none"> • il-marda taġħhom • il-kontroll taġħha • u l-aspetti kollha dwar kif jistgħu jgħixu u jikkontrollaw l-AR taġħhom, bil-miktub u f'għamla xierqa u adatta għall-individwu partikolari, f'ħin opportun skont il-bżonnijiet tal-individwu.
SOC 3	In-nies li jbatu minn AR għandhom jingħataw pjan ta' trattament imfassal għalihom bi ftehim bejnhom u t-tabib taġħhom waqt kull vista.
SOC 4	Fil-bidu ta' kwalunkwe trattament speċifiku ta' marda, in-nies li jbatu minn AR għandhom jiġu mgħallma bis-sħiħ dwar il-benefiċċji mistennija u kwalunkwe riskju potenzjali, u għandhom ikunu eżaminati bis-sħiħ għall-assessjar ta' kemm l-istat kliniku kif ukoll l-aspetti tas-sigurtà.
SOC 5	In-nies li jbatu minn AR għandhom jiġu assessjati bis-sħiħ għas-sintomi, l-attività tal-marda, il-ħsara, mard assoċjat u l-funzjoni fil-ħin tad-dijanjozi; dan l-istħarriġ għandu jsir ukoll darba fis-sena; jekk il-marda ma tkunx ikkontrollata daqs kemm mistenni, l-assessjar kliniku għandu jsir mill-inqas kull tlett xhur (il-varjabli kliniċi kollha) u possibilmnt iktar ta' spiss meta l-kundizzjoni tiggrava b'mod sinifikattiv.

SOC 6	In-nies li jbatu minn AR għandhom ikollhom aċċess għall-kura mill-aktar fis meta jesperjenzaw aggravament sinifikattiv tal-marda.
SOC 7	In-nies li jbatu minn AR għandhom ikunu trattati b'medicina antirewmatika li tbiddel il-progress tal-marda eżatt malli issir id-dijanjożi.
SOC 8	Jekk ir-riżultat ta' attività baxxa tal-marda jew remissjoni ma jintlaħaqx bl-użu ta' DMARD sintetika (li s-soltu tkun il-methotrexate), it-trattament għandu jkun evalwat mill-ġdid tal-inqas kull 3 xhur.
SOC 9	In-nies li jbatu minn AR għandhom ikunu evalwati għall-uġiġħ, u għandu jiġi kkunsidrat it-tnaqqis tal-uġiġħ marbut mal-AR.
SOC 10	In-nies li jbatu minn AR li għandhom problem residwali fil-ġogi minkejja l-aħjar terapija farmakoloġika (li tinkludi injezzjoni diretta fil-ġog) u mhux, għandhom ikunu assessjati minn kirurgu ortopediku fi żmien 3 xhur jekk hemm ħsara fil-ġogi / problemi fit-tessut artab li probabilmnt jistgħu jitfejqu permezz ta' operazzjoni.
SOC 11	In-nies li jbatu minn AR għandhom ikollhom aċċess għal trattament farmakoloġiku u mhux farmakoloġiku bbażat fuq l-evidenza.
SOC 12	In-nies li jbatu minn AR għandhom ikollhom aċċess għall-professjonist tas-saħħa speċjalizzat biex jirċievu stima, pariri u taħriġ fl-aspetti kollha tal-marda tagħhom.
SOC 13	In-nies li jbatu minn AR għandhom jifhmu l-benefiċju tal-eżercizzju u l-attività fiżika u għandhom jingħataw il-parir li jagħmlu eżercizzju b'mod tajjeb.
SOC 14	In-nies li jbatu minn AR għandhom jingħataw informazzjoni, pariri u taħriġ dwar protezzjoni tal-ġogi u prinċipji ergonomiċi kif ukoll metodi bbażati fuq eżercizzji li jgħinuhom fil-ħajja ta' kuljum u li jtejbu l-partecipazzjoni tagħhom fi rwoli soċjali. Għandhom jingħataw informazzjoni, pariri u taħriġ dwar qassaba, għajnuniet, strumenti u prodotti oħra

	li jgħinuhom jadattaw għall-ambjent tagħhom.
SOC 15	<p>In-nies li jbatu minn AR għandhom jingħataw informazzjoni u pariri dwar</p> <ul style="list-style-type: none"> • stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa (bħal twaqqif mill-użu ta' kull tip ta' tabakk, xorb moderat ta' alkoħol, attività fiżika, dieta tajba u l-ġestjoni ta' problem fl-irqad jekk ikun meħtieġ) • prevenzjoni ta' incidenti u korrimenti • gruppi ta' sapport u għaqdiet ta' pazjenti • meta wieħed għandu jikkonsidra operazzjoni u • għażliet oħra ta' trattamenti li jeżistu li xi wħud jistgħu jsibu utli.
SOC 16	<p>In-nies li jbatu minn AR li jixtiequ jippruvaw kura alternattiva li xi nies sabu utli biex jitnaqqsu s-sintomi, għandhom ikunu infurmati li l-evidenza hija limitata.</p>

X'inhu dan ifisser għalik u Rewmatika tiegħek ...

1	Id-dijanjozi tiegħi tal-AR saret minn professjonista tas-saħħa speċjalizzat fi żmien 6 ġimgħat mill-bidu tas-sintomi?
2	Nifhem il-marda tiegħi, ir-rwol tiegħi fil-kontroll tagħha u r-rwol tal-professjonisti tas-saħħa? <ul style="list-style-type: none"> • Inġhatajt informazzjoni f'għamliet differenti u/jew tagħlim dwar il-marda tiegħi? • Inġhatajt informazzjoni u/jew tagħlim dwar trattamenti, il-benefiċċji u r-riskji tagħhom? • Inġhatajt informazzjoni u tagħlim rilevanti għall-bżonnijiet tiegħi, jiġifieri x'nagħmel għall-uġiġħ, xi reazzjonijiet għall-mediċini? • Inġhatajt informazzjoni dwar, u dettalji fejn nista' nikkuntatja ta', organizzazzjonijiet u għaqdiet ta' pazjenti bl-istess marda tiegħi li wiehed jista' joqgħod fuqhom biex jagħtu informazzjoni bbażata fuq l-evidenza.
3	Inġhatajt pjan ta' trattament li jinkludi spjegazzjoni dwar il-kontroll tiegħi, l-għanijiet u l-effetti mistennija u dettalji ta' min nista' nikkuntatja f'każ ta' bżonn?
4	Ġejt infurmat bil-benefiċċji mistennija u r-riskji li jistgħu jinqalgħu minhabba t-trattament? Ġejt assessjat għall-istat kliniku u għall-aspetti tas-sigurtà qabel ma nbeda it-trattament? Ġejt infurmat dwar tilqim?
5	Inġhatajt skeda ta' assessjar regolari tal-marda tiegħi - is-sintomi, l-attività tal-marda u x'nista' nagħmel?
6	Ġejt infurmat dwar meta, kif, u lil min nista' nkellem f'każ li l-marda tiegħi tmur għall-agħar?
7	Qiegħed ningħata mediċina antirewmatika li tbiddel il-progress tal-marda, u jekk le, nifhem għaliex le?
8	Jekk il-għan tiegħi ta' attività baxxa jew remissjoni tal-marda ma jintlaħaqx, il-kura tiegħi qed tiġi riveduta għall-inqas

	kull 3 xhur?
9	Naf kif nikkontrolla l-uġiġħ marbut mal-AR tiegħi?
10	Ġejt infurmat dwar il-possibilità ta' kirurgija u l-benefiċċji u riskji tagħha spjegawhomli?
11	Għandi aċċess għal trattamenti farmakoloġiċi u mhux farmakoloġiċi skont il-bżonnijiet kliniċi tiegħi?
12	Għandi l-opportunità li f'każ ta' bżonn nircievi l-għajnuna ta' professjonisti tas-saħħa bħal reumatologu, speċjalista tad-dieta, tabib tal-familja, ners, occupational therapist, fiżjoterapista, psikologu u social worker? Ġejt offrut informazzjoni dwar kif, għala u meta għandi nifittex l-għajnuna ta' membri diversi tat-tim multidixxiplinarju malajr kemm jista' jkun malli arets id-dijanjożi tiegħi?
13	Ġejt infurmat dwar attivitajiet fiżiċi u eżerċizzji li jgħoddu għalija?
14	Ingħatajt informazzjoni u jekk hemm bżonn pariri u taħriġ dwar għajjuniet, strumenti u prinċipji ergonomiċi li jtejbu l-funzjoni / jgħinuni fil-ħajja ta' kuljum u jgħinuni nipparteċipa fi rwoli soċjali?
15	Ġejt infurmat dwar stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa? Ġejt infurmat dwar kuri alternattivi u l-evidenza limitata disponibbli?